

Afdeling: Sundhedsplanlægning
Journal nr.: 24/50378
Dato: 15. maj 2025
Udarbejdet af: Morten Jakobsen
E-mail: Morten.Jakobsen@regionsyddanmark.dk
Telefon: 76631365

Udtalelse fra regionsrådet i Region Syddanmark vedr. beretning nr. 17/2024 om ventetid til specialiseret lindring for patienter med livstruende sygdomme

Regionsrådet skal hermed kvittere for muligheden for at afgive udtalelse til Statsrevisorernes beretning nr. 17/2024 om ventetid til specialiseret lindring for patienter med livstruende sygdomme.

Regionsrådet noterer sig, at Rigsrevisionen vurderer, at regionerne ikke har sikret kort og ensartet ventetid til specialiseret lindring for patienter med livstruende sygdomme. Rigsrevisionen konstaterer, at der næsten fem år efter, at Statsrevisorerne sidst kritiserede patienternes ventetider, ikke er sket en nævneværdig forbedring, hvilket Statsrevisorerne finder kritisabelt.

Regionsrådet lægger stor vægt på at alvorligt syge patienter, som har palliative behov skal sikres en god palliativ pleje og støtte, og dette skal ske på rette tid i patientens forløb. Dette gælder både de patienter, som har komplekse palliative problemstillinger, og dermed kan have brug for at blive henvist til specialiseret palliation, men også patienter, der har brug for en palliativ indsats på basisniveau, hvilket kan ske både i primær- og sekundærsektor.

Rigsrevisionen har alene set på den specialiserede palliation. Man skal være opmærksom på, at det er relativt få patienter, der har så komplicerede symptomer, at de har behov for et specialiseret palliativt tilbud. De fleste vil kunne få den palliative indsats, de behøver, fra deres praktiserende læge i samarbejde med den kommunale hjemmepleje og hjemmesygepleje eller på den hospitalsafdeling, hvor de er indlagt eller får ambulant behandling.

I en forbedret indsats kan den specialiserede palliation derfor ikke stå alene, hvorfor det også kan handle om at understøtte sammenhæng i indsatsen - på plejehjem, i hjemmesygepleje og øvrige kommunale tilbud, i almen praksis og på hospitalsafdelinger.

På den baggrund har regionsrådet haft fokus på at understøtte og igangsætte initiativer, der har haft til formål at trække i retning af en styrket palliativ indsats både på basisniveau og specialiseret niveau.

- Regionsrådet igangsatte - som en del af budgetaftale for 2021 - en særlig indsats under overskriften "Den sidste tid". Som en del heraf blev der udmøntet ca. 9,5 mio. kr. fra 2022 og frem (godt 6 mio. kr. i 2021) til opnormering af de specialiserede palliative teams på sygehusene.

Dette har haft til hensigt at bidrage til at den specialiserede indsats i endnu højere grad kan tilbydes i rette tid til alle patienter med behov, både kræftpatienter og øvrige relevante patientgrupper.

- Desuden er der – bl.a. på baggrund af adressering af resultaterne i Dansk Palliativ Database, herunder i årsrapporten - løbende fokus på effektiviseringer, som kan bidrage til en optimeret udnyttelse af kapaciteten i de specialiserede enheder.

Dette kommer bl.a. til udtryk ved optimeringer/effektiviseringer i visitationsprocedurerne i teams og på hospice, herunder dialog med henvisende aktører om henvisningskriterier, interne arbejdsomlægninger med opgaveglidning i teams, etablering af palliativt sengeafsnit, øget brug af video-/telefonkonsultationer især i forbindelse med efterfølgende patient-opfølgninger. Desuden er der arbejdet med effektivisering af brug af køretiden i den udgående funktion fra team samt en generel skarp prioritering af øvrige arbejdsopgaver til fordel for indtag af nye patienter.

- Som en del af arbejdet med den "den sidste tid" og sygehusenes lokale strategiarbejde er der etableret/udbygget mere formelle samarbejdsstrukturer på sygehusene mellem de specialiserede enheder og de øvrige afdelinger, som har med patientgrupper at gøre, hvor palliativ indsats kan være relevant. Dette består bl.a. af in-house funktioner med bl.a. mulighed for telefonisk rådgivning fra specialistniveau til klinikere på sygehus og primærsektor, deltagelse fra specialistniveau på tværfaglige konferencer og på stuegang på afdelingerne.

Der ydes assistance, supervision og støtte til overvejelser vedr. screening og indsatser for palliative problemstillinger, samt overvejelser og drøftelser omkring relevante henvisninger til det specialiserede niveau. Formålet er bl.a. at skærpe visitationen til de rigtige forløb samtidigt med, at den basale palliative indsats understøttes og styrkes. Dette gælder både maligne og non-maligne tilstande.

De mere formaliserede rammer for et tættere samarbejde mellem specialist og basisniveau skal således bidrage til at understøtte at der sker en tidligere involvering af palliativ indsats til flere patientgrupper, f.eks. patienter med hjertelidelser, neurologiske sygdomme og lungelidelser. Det vurderes at etablering af disse samarbejdsstrukturer er/vil være et centralt redskab i forhold til at skabe øget fokus på systematisk opsporing/identificering af palliative behov på de relevante afdelinger.

- Endvidere er der på sygehusene arbejdet med udbredelse af en nøglepersonordning i palliation på de kliniske afdelinger, som skal være med til at løfte den basale palliation og bidrage til opmærksomhed på de palliative behov og muligheder, og dermed også relevant henvisning til det specialiserede niveau.
- Der er udviklet et e-læringsforløb i palliation til basispersonale i Region Syddanmark. E-læringsprogrammet skal også være med til at styrke kompetenceniveauet i forhold til palliation på basisniveau og øge fokus på tidligere identifikation af palliative behov. Konceptet kan også stilles til rådighed for personale i primærsektor.

Regionsrådet noterer sig, at antal modtagne patienter til specialiseret palliation, baseret på data i årsrapporter fra Dansk Palliativ Database, er steget med ca. 7 pct. i Region Syddanmark (fra 2.306 patienter i 2019 til 2.464 i 2023. Antallet af modtagne ikke-kræftpatienter er steget fra 128 i 2019 til 256 i 2023.

Det er regionsrådets opfattelse, at bl.a. disse initiativer har bidraget en øget opmærksomhed på palliation og samlet set har bevæget området i den rigtige retning. Der er tale om en kontinuerlig proces, og regionsrådet anerkender, at der stadig kan ske forbedringer.

Regionsrådet noterer sig derfor også med tilfredshed at initiativer til en styrket palliativ indsats både indgår som et tema i Aftale om sundhedsreform 2024 samt i Kræftplan V, hvor fokus rettes på begge niveauer af den palliative indsats.